

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-08-23
Besvaras senast
2024-09-12

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2023/24:842 Brister i det kommunala arbetet mot hedersförtryck

I januari publicerade Stadsrevisionen i Malmö en rapport om Malmö stads arbete mot hedersrelaterat förtryck. I rapporten *Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck* kan man bland annat läsa att kommunens arbetsmarknads- och socialnämnd inte genomför kartläggningar och analys av förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck gällande barn i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer. Nämnden saknar därför underlag för att kunna bedöma om utbudet av insatser och andra tjänster som erbjuds barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck svarar mot behoven.

Rapporten gör även bedömningen att förskolenämnden i Malmö inte i tillräcklig utsträckning säkerställer att personal i förskolan uppmärksammar hedersrelaterat våld och förtryck i enlighet med läroplanen för förskolan.

Rapporten visar att förskolorna i Malmö endast i liten omfattning gör orosanmälningar utifrån socialtjänstlagen och att det är en mycket liten del av dessa som gäller hedersproblematik. Vidare framgår att kompetensutvecklingsplanen för hedersrelaterad problematik i förskolan inte har genomförts för medarbetare på samtliga förskolor. En orsak till detta uppges vara att det finns en oro gällande att personalen inte är redo att diskutera och utbildas i frågor om heder.

Enligt rapporten upplever personal och ledning vid Malmös förskolor stora svårigheter i mötet med vårdnadshavare vid oro för hedersproblematik och att de därför ibland avstår från att lyfta sin oro till vårdnadshavare. Enligt rapporten kan detta bero på att:

- de inte vill skada relationsbyggandet
- förskolan normaliserar saker som kan anses vara av allvarlig karaktär
- de är rädda att barnet ska tas ifrån förskolan permanent eller råka illa ut
- förskolan är rädd för hotbilden från vårdnadshavare.

Det har skett flera kartläggningar av hur barn drabbas av hedersnormer i Malmö. Av en genomförd kartläggning 2019 publicerad av Örebro universitet

framgår att mer än var femte niondeklassare i Malmö lever med hedersnormer. En behovsinventering från 2021 som gjorts på 13 av Malmö stads förskolor visar att hedersnormer kommer till uttryck redan när barnen går i förskolan.

Enligt rapporten *Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck* framkommer det att det kan finnas personal inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö som själva upprätthåller hedersnormer.

I intervjuer med Malmö stads Resursteam Heder framkommer det att det saknas en samsyn mellan de olika verksamheterna inom Malmö stad avseende upptäckande av hedersproblematik, arbete med frågor kopplade till heder samt hur man förhåller sig generellt till ämnet.

Dessa är endast några av de brister som framgår av Stadsrevisionens granskning.

Kommunens ledning reagerade mot denna kritik genom att underkänna själva rapporten och den kritik som riktas mot kommunen i rapporten. (Sydsvenskan den 1 april 2024.)

Det är mycket allvarligt att hedersförtryck har normaliserats i vissa av Malmös förskolor till den grad att vissa inom personalen själva upprätthåller hedersnormer i stället för att motverka dem. Situationen förvärras av att kommunens politiska ledning inte ser allvaret i situationen.

Malmö är Sveriges tredje största stad och skapar trender inom bland annat arbetet mot hedersförtryck. Om Malmö inte kan ha en fungerande verksamhet mot hedersförtryck kan man inte förvänta sig mycket från mindre kommuner som har mindre resurser. Dessutom faller ett ansvar på staten att agera om kommuner som Malmö och deras oansvariga politiker inte tar sitt ansvar att skydda sina invånare från hedersförtryck och inte tar hedersförtrycket på allvar.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Paulina Brandberg:

1. Avser statsrådet att verka för att stärka kommunernas skyldighet att motverka hedersförtryck?
2. Hur avser statsrådet att motverka normaliseringen av hedersförtryck

- bland viss kommunal personal i invandrartäta områden?
3. Hur avser statsrådet att agera för att vissa kommunförvaltningars och kommunledningars ängslighet att uppmärksamma hedersförtryck inte ska förbli ett hinder för att arbeta mot hedersförtrycket?
 4. Hur avser statsrådet att verka för att hotbilden mot kommunal personal inte ska leda till att hedersförtryck inte uppmärksammas?

.....

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann